

Використані джерела:

1. Закон України « Про національну поліцію» від 2 липня 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
3. Кримінальний кодекс України від 13 квітня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17.
4. Конституція України. – С.: ТОВ «ВВП Нотіс», 2016. – 56 с.

Репан Микола Іванович,
старший викладач Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

Ігнатів Сергій Олександрович,
викладач Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**АСПЕКТИ СПІВПРАЦІ СПІВРОБІТНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ З УПРАВЛІННЯМИ СЛУЖБИ У СПРАВАХ ДІТЕЙ
З НАДАННЯ ДОПОМОГИ ТА ЗАХИСТУ ПОСТРАЖДАЛИМ
ДІТЯМ ВІД НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї**

Насильство в сім'ї є поширеною проблемою не тільки в Україні, а у всіх країнах світу, з серйозними наслідками для потерпілих і в першу чергу для дітей, в фізичному, емоційному та іншому плані. У сучасних умовах обов'язок держави захистити життя дитини набуває особливого змісту, тому вимагає невідкладного вирішення цілого комплексу питань - правових, законодавчих, організаційних, соціально-економічних, медичних та інших.

Визначена проблема набуває особливої уваги та актуальності в умовах реформування правоохоронної системи, оскільки на практиці виникає безліч проблем у працівників патрульної поліції, ювенальної поліції, дільничних офіцерів поліції, груп швидкого реагування патрульної поліції, т.б. тих підрозділів поліції, які в силу покладених на них завдань першими вживають заходів для запобігання та припинення насильства в сім'ї.

Однією з причин невисокої ефективності надання допомоги та захисту постраждалим дітям від насильства в сім'ї є недостатня взаємодія підрозділів Національної поліції з органами і установами на які покладається здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї.

Аналіз існуючих наукових напрацювань з обраної тематики, нормативно правових актів вказує на те, що до теперішнього часу в науці належним чином не досліджувався механізм взаємодії Національної поліції з іншими підрозділами, на які покладається формування сучасної правової політики в сфері захисту дітей, які є жертвами насильства в сім'ї.

Вагомий науковий внесок у розробку різних аспектів співпраці органів і установ, на які покладається здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї зробили О.В. Бойко, В.Є. Бондарь, П.О. Власова, М.І. Дмитренко, Г.Є. Запорожцева, Т.Л. Кальченко, О.В. та інші.

Відповідно до Інструкції щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних Національної поліції з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї, затвердженої спільним наказом МВС України та Міністерством України у справах сім'ї, дітей та молоді від 07.09.2009 №3131/386[1] підрозділи Національної поліції проводять роз'яснювальну роботу в сім'ях, в яких вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення, повідомляють членів сім'ї про права, заходи та послуги, якими вони можуть скористатися, та передбачену законодавством відповідальність; приймають та розглядають заяви та повідомлення відповідно до Порядку розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 N 616[2], та нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України; інформують протягом трьох днів про отримання заяви чи повідомлення відповідний структурний підрозділ, відповідальний за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, а у випадках, коли заява та повідомлення стосується неповнолітнього або недієздатного члена сім'ї - службу у справах дітей та орган опіки і піклування; отримавши заяву чи повідомлення або іншу інформацію про вчинення насильства в сім'ї, вживають передбачених чинним законодавством заходів щодо припинення насильства. У разі необхідності надання потерпілому або правопорушнику першої медичної допомоги викликають бригаду швидкої медичної допомоги; при безпосередній загрозі життю та здоров'ю дитини або інших членів сім'ї, які постраждали від насильства в сім'ї, вживають заходів щодо ліквідації цієї загрози та надають необхідну допомогу у направленні до спеціалізованих установ для жертв насильства в сім'ї; у разі встановлення в діях особи, яка вчинила насильство в сім'ї, ознак злочину, приймають рішення відповідно до Кримінально-процесуального кодексу України, а у випадку встановлення ознак адміністративного правопорушення - відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення що-кварталу у межах своїх повноважень надають відповідним структурним підрозділам, відповідальним за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї інформацію.

Для визначення повного кола обов'язків звернімося до Закону України "Про попередження насильства в сім'ї". У ст. 6 зазначено, що в Національній поліції заходи щодо попередження насильства в сім'ї здійснюють дільничні офіцери поліції та ювенальна превенція[3]. Однак, на теперішній час, список вказаних підрозділів поповнився новими підрозділами поліції: патрульна полі-

ція та групи швидкого реагування патрульної поліції, які утворилися в процесі реформування органів внутрішніх справ і які в силу покладених на них завдань також вживають заходів для запобігання та припинення насильства в сім'ї[4].

З огляду на тему дослідження розглянемо повноваження Управління ювенальної превенції Національної поліції та Управління служб у справах дітей

Недоліком в роботі ювенальної превенції, на нашу думку, є те, що на теперішній час працівники вказаних підрозділів використовують в своїй діяльності наказ МВС від 19.12.2012 № 1176 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів кримінальної міліції у справах дітей» [4], який на даний час не враховує всі ті зміни, які відбулися в державі за останній час, в тому числі і з прийняттям Закону України «Про Національну поліцію» [5]. Однак необхідно вказати на позитивні зміни у критеріях оцінки діяльності підрозділів ювенальної превенції. Якщо раніше основним критерієм оцінки досягнення цілей попередження адміністративних правопорушень на практиці було зниження рівня правопорушень на ділянках, що обслуговуються, тобто превалював кількісний підхід, то на теперішній час увага приділяється якості попередження. Звісно, перехід до якості попередження правопорушень від кількості займе не один рік, але початок цьому підходу покладений.

На підставі аналізу Типових положень про службу у справах дітей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2007р. №1068[6]. Основними завданнями служби є: реалізація на відповідній території державної політики з питань соціального захисту дітей, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень; розроблення і здійснення самостійно або разом з відповідними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, громадськими організаціями заходів щодо захисту прав, свобод і законних інтересів дітей; координація зусиль місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності у вирішенні питань соціального захисту дітей та організації роботи із запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності; забезпечення додержання вимог законодавства щодо встановлення опіки та піклування над дітьми, їх усиновлення, влаштування в дитячі будинки сімейного типу, прийомні сім'ї; здійснення контролю за умовами утримання і виховання дітей у закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спеціальних установах і закладах соціального захисту для дітей усіх форм власності; ведення державної статистики щодо дітей; ведення обліку дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, усиновлених, влаштованих до прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу та соціально-реабілітаційних центрів (дитячих містечок); визначення пріоритетних напрямів поліпшення на відповідній території становища дітей, їх соціального захисту, сприяння фізичному, духовному та інтелектуальному розвитку, запобігання дитячій без-

доглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень.

Необхідно зазначити, що для підвищення ефективності взаємодії співробітників Національної поліції з управліннями служби у справах дітей з надання допомоги та захисту постраждалим дітям від насильства в сім'ї потрібно впровадження нових форм і методів попередження правопорушень пов'язаних з насильством в сім'ї, удосконалення правової основи їх діяльності, яка багато в чому не відповідає вимогам часу. Тому необхідним є не просто її вдосконалення, а якісно нове оформлення.

Використані джерела:

1. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту та Міністерства внутрішніх справ України № 3131/386 від 07.09.2009 «Інструкція щодо порядку взаємодії структурних підрозділів відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї». Режим доступу : // zakon.rada.gov.ua.

2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу» від 26 квітня 2003 р. № 616. Режим доступу : // zakon.rada.gov.ua.

3. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» від 15.11.2001р. Режим доступу : // zakon.rada.gov.ua.

4. Наказ МВС від 19.12.2012 № 1176 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів кримінальної міліції у справах дітей». Режим доступу : // zakon.rada.gov.ua.

5. Закон України « Про Національну поліцію» // Відомості Верховної Ради (ВВР),2015,№4041,ст.379. Режим доступу://http://zakon3.rada.gov.ua /laws/show/580-19

6. Постанова КМУ від 30.08.2007 № 1068 «Про затвердження типових положень про службу у справах дітей». Режим доступу : // http://zakon3 .rada.gov.ua/laws/ show/1068-2007-%D0%BF

Тимофєєв Володимир Павлович,
старший викладач кафедри тактико-спеціальної
підготовки Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Денисенко Євгенія Миколайовна
курсант факультету підготовки
фахівців для органів досудового розслідування,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦЗАСОБІВ ПОЛІЦІЄЮ
ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ**

На даному етапі державотворення дуже гостро стоїть питання припинення масових порушень громадського порядку, де важливу роль відіграє можливість застосування поліцейськими заходів, спрямованих на припинен-